

Утвърдил:
(доц. д-р Бони Петрунова – Директор)

О Т Ч Е Т

за дейността
на Национален исторически музей и филиалите му
през 2019 г.

I. Експозиционна дейност

Основна цел: Социализация на ДКЦ и представянето им на публиката чрез музейни изложби.

Реализирани общо 24 изложби както следва:

Съвместни изложби в НИМ:

1. Изложба „Съкровищата на земята“ на НМ „Земята и хората“ и НИМ, за периода 25.03-27.05.2019 г. по договор ЕИД 01-14/20.03.2019 г.

2. Изложба „Мозайка от занаяти“ на ЕМО „Етър“ и НИМ, за периода 10.05.-07.08.2019 г. по договор ЕИД – 01-13/19.03.2019 г.

Изложби на музея в сградата на НИМ:

3. Изложба „140 години български военноморски сили“.

4. Изложба „За освобождение и национално обединение“.

5. Фотоизложба в памет на проф. Б. Димитров

6. Изложба „Древни находки. Нови открития. Археологически открития сезон 2019 г.“;

Гостуващи изложби в НИМ:

7. Изложба „Старото злато – магия и символика“, от колекцията на Антонио Василев, обновена. Допълнително споразумение № ЕИД-01-17/03.04.2019 г. към Договор № ЕИД-01-17/21.04.2017 г.;

8. Гостуваща изложба „Мозайка от занаяти“ на ЕМО – Етър в НИМ, съгласно Договор № ЕИД – 01-13/19-03.2019 г., Заповед № РД-17-53/02.05.2019 г., Заповед № РД 17-57/08.05.2019 г.

9. Изложба „Родени в пламъци“ на професионалното училище по стъklarство във Влашке Мезиржичи, Чехия, за периода 02.07-05.11.2019 г.

Съвместни изложби на НИМ с други музеи и институции в страната:

10. Изложба „Пловдив – тютюневия град“ с Общинска фондация „Пловдив, 2019 г.“, за периода 12.01 – 12.04.2019 г. Договор № ЕИД 01-56/14.12.2018 г.;

11. Изложба „Българска археология 2018 г.“ в НАИМ-БАН, за периода 04.02 – 20.05.2019 г. Договор ЕИД 01-2/21.01.2019 г.;

12. Изложба „Преоткритият свят на Стара Европа“ в РАМ Пловдив, за периода 30.04-

30.10.2019 г. Договор ЕИД 01-6/15.02.2019 г.;

13. Изложба „Учредителите. Търново и българската държавност“ в сградата на музей „Възраждане и Учредително събрание“ във Велико Търново, за периода 25.03 – 30.04.2019 г. Договор ЕИД 01-5/15.02.2019 г.;

14. Изложба за 18 май – международния ден на музеите в АМ „Велики Преслав“, за периода 10.05.-10.09.2019 г. Договор ЕИД-01-22/13.05.2019 г.;

15. Изложба „Александър Батенберг – първият княз на Княжество България“ в РИМ Ловеч, за периода 02.09-01.10.2019 г.;

16. Изложба „При портите на княжеския двор“ (Преславски ескизи/ в НАИМ БАН, за периода 15.10.-01.03.2020 г. Договор ЕИД 01-27/26.07.2019 г.;

Изложби на НИМ в страната:

17. Изложба „Непоказвани средновековни съкровища от фонда на НИМ, XIV-XVII в. „ в ДКИ „Двореца“– гр. Балчик, за периода 23.04-10.08.2019 г. Договор ЕИД-01-11/12.03.2019 г.;

18. Изложба „Съкровище от Малая Перещчепина“ в РИМ Бургас, за периода 23. 04-30.10. 2019 г. Договор ЕИД 01-21/23.04.2019 г.;

19. Етнографска изложба в ИМ Разлог, за периода 21. 08-22. 11. 2019 г. Договор ЕИД-01-4/08. 02. 2019 г.;

20. Изложба „Власт, идеология, пропаганда. 9 септември 1944 -10 ноември 1989 г.“ в РИМ София, за периода 07.11 – 31.01.2020 г.;

21. Изложба „Панагюрско златно съкровище“ в ИМ Панагюрище, за периода 11.11-16.12.2019 г. Договор ЕИД-01-38/11.11.2019 г.

Изложби на НИМ във филиалите му:

22. Обновяване и преаранжиране на изложба „Иманье без довършване“, създадена по проект SANERAP (2010–2014) в Земенски манастир „Свети Йоан Богослов“, филиал на НИМ. Откриване 25.04.2019 г.

23. Изложба под надслов „Боянската църква: Знаци на паметта“, посветена тъкмо на изгубените, забравени или малко познати страници от вековната история на Боянската църква и нейната християнска общност, октомври 2019 г.

II. Обновление и преустройство на експозиционните зали на НИМ.

1. Работа по нов тематико-експозиционен план на зала 1 „Праистория“ и пълно обновление на залата от постоянната експозиция на музея с научен консултант чл. кор. проф. Васил Николов

2. Обновяване и частично преаранжиране на етнографската експозиция на НИМ

3. Работа по изготвяне на тематико-експозиционен план за експозицията, свързана с периода на Българското възраждане.

III. Научно-изследователска дейност

Проведени теренни проучвания:

Археологически проучвания: Проведени са 24 археологически експедиции с научни ръководители, зам.-научни ръководители и членове на екипа от отдел „Археология“ и ръководството на музея:

1. Обект „Късноантична и средновековна крепост на нос Емине“, землище на с. Емона, общ. Несебър. Проучвател: проф. д-р Иван Христов. Зам. ръководител д-р Маргарита Попова.
2. Обект „Къщата на полк. Вл. Серафимов“, с. Свежен, общ.Брезово. Проучвател: Мартин Христов.
3. Обект „Изгорялата църква Св. Георги“, с. Свежен, общ. Брезово. Проучвател: Мартин Христов.
4. Обект „Селище от РБЕ до с. Богдан“ общ. Карлово. Проучвател: Мартин Христов.
5. Обект „Надгробна могила от могилен некропол от II-I хил. пр. Хр. в м. Слатина землище на с. Осина, общ. Сатовча, обл.Благоевград. Проучвател: Илия Киров.
6. Обект „Селищна могила в м. Скритата могила“ с. Порой, общ. Поморие. Проучвател: д-р Маргарита Попова.
7. Обект „НАПР Калиакра“ общ. Каварна. Проучвател: доц. д-р Бони Петрунова. Зам. ръководител Елена Ендарова.
8. Обект „Средновековна крепост Лютица“ общ. Ивайловград, обл. Хасково. Проучвател: доц. д-р Бони Петрунова.
9. Обект „Обект № 42, Външен град на Плиска“. Проучвател: доц. д-р Константин Константинов. Зам. ръководител Ивайло Кънев
10. Обект „Късноантична и средновековна крепост Калята“ гр.Якоруда. Проучвател: гл. ас. д-р Мариела Инкова.
11. Обект „Антична крепост селс Равадиново“ общ. Созопол. Проучвател: Павлина Девлова.
12. Обект „Късноантична и средновековна крепост Балък Дерее“ общ. Ивайловград. Проучвател: Ивайло Кънев.
13. Обект „Ранновизантийска крепост на п-в Хрисосотира“ гр.Черноморец. Проучвател: проф. д-р Иван Христов. Зам. ръководител д-р Маргарита Попова.
14. Обект „Ритуални структури до с. Дъбене, Карловско“ . Проучвател: Мартин Христов.
15. Обект „Теренни обходи в землището на с. Емона“. Проучвател: проф. д-р Иван Христов.
16. Обект „Късноантична и средновековна крепост Букелон“ при с. Маточина, общ. Свиленград. Проучвател: гл. ас. д-р Мариела Инкова.
17. Обект „ Средновековна крепост Кокалянски Урвич – манастир и храм Св. Илия“ до с. Кокаляне, общ. Панчарево. Проучватели: Виолина Кирякова, Филип Петрунов.
18. Обект „ Ахтопол 2019 г.“ гр. Ахтопол, общ. Царево. Проучвател: Павлина Девлова. Консултант доц. д-р Бони Петрунова.
19. Обект „Римска крепост Состра“ с. Ломец, общ.Троян. Проучвател: проф. д-р Иван Христов.
20. Теренни археологически издирвания в землищата на селата Богдан, Певците и Московец, община Карлово. Проучвател: Мартин Христов.
21. Археологическо проучване на могилен насип до гр. Клисурса, община Карлово. Проучвател: Мартин Христов.
22. Археологически проучвания на обект в ПИ 67800.4.328, м. Буджака, град Созопол.

Проучвател: Павлина Девлова.

23. Археологическо наблюдение на обект „УПИ VII-9, кв. 38, ММ.ГГЦ, Зона Б-15, ул. „Будапеща“, район Сердика, гр. София. Проучвател: Павлина Девлова.

24. Геофизично проучване на обект „Късноантична и средновековна крепост „Букелон“ при с. Маточина, Свиленградско. Проучвател: М. Инкова, К. Велковски – ръководители, П. Антонов, заместник.

Участие на археолози от НИМ в научни екипи на други институции:

25. Участие в археологически проучвания „Обект № 4/1003“, гр. Кула, 2019 г. (М. Попова, член на екипа).

26. Участие в спасителни археологически разкопки на обект: 53/4010 по проект „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД паралелно на северния (магистрален) газопровод до българо-сръбска граница“, етап „Линейна част“ – подетап А, попадащ в землището на с. Долна Липница, общ. Павликени (зам. ръководител И. Киров).

27. Спасителни археологически проучвания на Обект № 19-1017 с. Воднянци, общ. Димово. По проект „Разширение по газопреносната инфраструктура на „Букгаргазтранс“ ЕАД, паралелно на северния (магистрален) газопровод до българо-сръбската граница“ (В. Кирякова, зам. ръководител).

28. „Пещера „Бачо Киро“, гр. Дряново, общ. Габрово (Е. Ендарова – член на екипа);

29. Спасителни археологически проучвания на обект „Могилата при с. Соколяне, Кърджалийско“ (Л. Конова, зам. ръководител);

30. Наблюдение на процеса на изграждане на газопровод Балкански поток, участък А6 (М. Христов);

31. Некропол от бронзовата епоха и средновековно селище до гр. Кула, област Видин (М. Христов, зам. ръководител).

IV. Издателска дейност.

1. Отпечатан е т. XXXI от Известия на НИМ. Събрани материали за том XXXII, както и подготвен превод и предпечат.

2. Дванадесет броя от отчетите са публикувани в поредицата „Археологически открития и разкопки“.

3. Участие на научни сътрудници от НИМ в над 7 научни форуми в страната и в чужбина с предадени научни съобщения за печат.

4. Излезли от печат 3 монографии на сътрудници на НИМ.

Научни и научно-популярни публикации на сътрудници на музея в български и чуждестранни издания – над 60 бр.

V. Академично развитие:

Научната група на НИМ се състои от:

Един професор, петима доценти, двама главни асистенти, един доктор на науките и седем доктора.

В НИМ работят 3 докторанти.

VI. Участие в проекти:

1. Предговор за проект „16 живи легенди“. Проектът предвижда събиране и пресъздаване в широко многообразие на 16 позабравени легенди от националното културно-историческо наследство, както и представянето им в съвременно дигитално съдържание – дискове, уебсайт, в радиопредавания. Всичките 16 легенди ще бъдат разказани в три различни предавания по Българското национално радио. Водещи и на трите предавания са членове на АБУЖЕТ. Автор доц. д-р Бони Петрунова.

2. Работа по Международен проект „Изследване и културно-историческа идентификация на Преславското съкровище“ (НАИМ, АМ „Велики Преслав“, RGZM – Mainz).

3. Работа по Международен проект „Доспехите на тракийските войни: комплексно интердисциплинарно изследване на бронзово предпазно въоръжение от Тракия“ (СУ, НАИМ).

4. Организиране на Международната конференцията „Боянската църква между Изтока и Запада в културно-историческия контекст на XIII век“ по повод 760 години от обновяването на Боянската църква от севастократор Калоян и 40 години от включването на паметника в Списъка на Световното културно наследство на ЮНЕСКО, 29 – 31 октомври 2019 г., София.

5. През 2019 г. започна изпълнението на дейностите предвидени в проект „Национална пътна карта за научна инфраструктура – ИНФРАМАТ.

VII. Отчет на отдел „ФОНДОВЕ“.

Основната дейност на отдела през годината бе насочена към организиране на юридическата и физическата охрана на фонда на музея.

1. Фондова дейност:

– *Експертно-оценителни комисии на НИМ:*

През отчетния период Експертно-оценителните комисии за идентификация на движими културни ценности по Наредби: Н-6/11.12.2009 г. за формиране и управление на музейните фондове и Н-2/12.01.2012 г. за определяне размера на възнаграждението на докладвани за откупка ДКЦ за археология, нумизматика, история и интердисциплинарни науки, са проведени общо 10 заседания за дарения и откупки, на които бяха приети общо 917 броя ДКЦ.

За изтеклия период в Главна инвентарна книга (ГИК/ на НИМ са вписани общо 1 176 броя музейни единици. От тях 941 броя са в Основен фонд; 235 броя са за Научно-спомогателен фонд. За регистрираните в ГИК културни ценности са изготвени 32 броя протоколи за предаване по сбирки. Тя изготвя и всички документи за изплащане на откупените културни ценности.

Инвентаризации.

Уредниците от отдела взеха участие в комисии за пълна инвентаризация и приемане-предаване на сбирки от фонда на НИМ (справки в Научния архив, уточняване на инвентарни номера и изготвяне на протоколите), както следва:

Приключили инвентаризации:

– През м. май 2019 г. завърши пълната инвентаризация и приемане-предаване на сбирка IX „България XIII – XIV в.“;

– Ежегодната пълна инвентаризация на ДКЦ от злато, платина и скъпоценни камъни от фонда на НИМ и временните постъпления, включени в постоянната експозиция на музея;

– Пълна инвентаризация на сбирка XV „Оръжие“;

Продължават комисиите за пълна инвентаризация и приемане предаване на сбирки, както следва:

– Сбирка I „Палеолит, неолит, енеолит“;

– Сбирка XXI „Документи от периода 1878 – 1944 г.“

Започнали инвентаризации:

– Пълна инвентаризация на сбирка XIX „Църковно изкуство“ (икони, стенописи, църковна утвар, църковни тъкани) от 09.12.2019 г.

Договори за заем за послужване с музеите собственици на ДКЦ, включени в постоянната експозиция на НИМ:

С Народното събрание на Република България, РИМ Видин, РИМ Бургас, РИМ Варна, ИМ Етрополе; ИМ „Искра“ – Казанлък; БНР; църквата „Св.Атанасий“, с. Белополяне, Ивайловградско; ИМ Каварна, ИМ Правец, ДКИ културен център „Двореца“ – Балчик, Национална галерия– София

Актуализиране на договорите за изложбите на НИМ в Република

Турция:– Къркларели, Договор № ЕИД 01-34/18.09.2017 г. и Разрешение за износ до 14.09.2020 г.; Българския метох в Истанбул, Договор ЕИД 01-40/19.10.2017 г. и Разрешение за износ до 11.10 2020 г.

На основание Постановления, Определения и писма от прокуратура, съдебни институции и междудържавни споразумения са върнати, както следва: на Република Турция – 38 броя ДКЦ; на ЦИАМ – 113 броя ДКЦ; на институции и частни лица са върнати 2715 броя.

Продължи електронното въвеждане на Главна инвентарна книга, №№ 73 и 74. Продължи прехвърлянето на протоколите за предаване по сбирки в електронния вариант на Главна инвентарна книга. Изготвяне на описи на фонд „Документи“ и фонд „Вещи“ от НМПІД .

2. Дейности във връзка с наредба № 3 за регистрация и идентификация на културни ценности.

През 2019 г. са проведени 43 броя заседания на комисии за регистрация и идентификация на различни видове вещи и са издадени общо 846 броя експертни оценки по 55 броя заявления за регистрация и идентификация на културни ценности.

Изготвени са:

– експертни заключения за идентификация на картини и вещи за аукциони по заявления на Галерия „Виктория“, Аукционна къща „Ракурси“, Галерия „Нюанси“, Галерия Лоранъ“), Галерия „Малка художествена галерия“ галерия „Рейнбол“, Аукционна къща „Енакор“, „Двореца –Балчик“, Областна Управа на София, Фирма” Транс медия“, частни лица и държавни организации.

– Експертни заключения за сувенирни изделия с търговска цел от производители и различни фирми – 15 броя заявления и съответно издадени–64 броя експертни заключения.

– експертни заключения на частни лица и фирми за идентификация на антикварни вещи, които нямат качества на културна ценност.

През 2019 г. няма заявени нози колекции за регистрация и идентификация от частни и юридически лица по чл. 97, ал. 3 на ЗКН.

3. Библиотека на НИМ

През 2019 г. във фонда на библиотеката на НИМ са постъпили общо 107 тома литература: закупени – 17 тома; по книгообмен – 70 тома; дарение – 17 тома. Периодични издания – 3 тома. Оформени са счетоводните документи, новите постъпления са обработени библиотечно: заведени в Книгата за движение на библиотечния фонд и са сигнирани. През 2019 г. са регистрирани 98 читатели, раздадени са за ползване 627 тома книги, 126 тома литература и 126 тома периодика. По програма на НИМ за книгообмен между различни институции са получени 36 бр. книги на приблизителна стойност 895 лв. Изпратени са 49 издания на НИМ за 7 чуждестранни музея.

4. Научен архив

Приета и обработена е документацията на археологическите проучвания, сезон 2018 г., както следва: крепостта „Кокалянски Урвич“; крепостта Лютица; средновековна крепост Калиакра; за спасителни археологически проучвания в двора на Боянска църква, за обект „община Брезово“; за обект Дъбене, община Карлово, за обект „Гальова могила“, област Враца, за обект „АИР Старинен Созопол“, гр. Созопол, за проучвания в местност „Буджака“, община Созопол; за обект „Антична крепост Равадиново“, община Созопол; за проучвания на обект Зона Б-15, ул. „Будапеща“, район Сердика, София; подводни археологически проучвания в акваторията на остров „Св. Тома“; за експедиция „Состра“, община Троян, за проучванията на ранновизантийската крепост „Хрисосотира“, гр. Черноморец. Извършени са текущи справки на колегите във връзка с инвентаризациите. Обработени са всички протоколи от проведените през годината инвентаризации, както и 35 броя протоколи за предаване на ДКЦ по сбирки. Продължи обработката на новопостъпилите материали в сбирка „Научен архив“.

5. Национален историко-иллюстративен фонд

Картотекирани новопостъпилите илюстративни материали на дигитални носители – 8 броя DVD с 260 броя кадри. Издирване на филмов материал по каталозите за отделите в НИМ и външни поръчки, а също и за изложби. След набирането на филмите оптичните носители се дигитализират: Цветни диапозитивни филми – 120 бр. с 510 бр. кадъра висока резолюция. Дигитализиране на диапозитивни колекции от фонда на НИИФ цветни диапозитивни филми 25 бр. DVD – 490 бр. кадъра. Приемане на дигитални снимки от фото ателието на НИМ-кадри с висока резолюция.

6. Други дейности:

През цялата година: текущи справки и писма за Министерство на културата, Министерство на вътрешните работи, Министерство на финансите, музеи от страната и други институции – уредниците от отдела; справки за постъпили Заявления за достъп до обществена информация по реда на чл. 24, ал.1 от ЗДОИ от частни лица и институции; извършване на дератизация и дезинфекция на хранилище 176; изготвяне на списъци и протоколи за предаване на заразените ДКЦ в ЦЛКР – уредниците от отдела; техническо обслужване на фондохранилищата – при движение на материали в и извън тях, дератизация и дезинфекция, проверки на ППО, СОТ и електрическата системи.

VIII. Отдел „История“

1. Научно-изследователска и популяризаторска дейност:

Публикувани са статии в: сб. „Известия на Националния исторически музей” и в други научни издания в страната и в чужбина – 5 бр.; Подготвени са статии, изследващи различни проблеми от националната история, под печат – 5 бр.; Участие в национални конференции и кръгли маси в Института за исторически изследвания към БАН, в Института по балканистика към БАН и в град Кюстендил; Изнесена публична лекция на тема: „Балканите и българските земи в руската военна картография през XIX в.” в Софийският университет „Св. Кл. Охридски”; Работа върху студия, изследваща политическия живот в страната през 20-те години на XX в. (1923-1926); Участие в международна кръгла маса, проведена на 1 юли 2019 г. в Института за исторически изследвания към БАН, посветена на проблемите на руско-балканските връзки и отношения през вековете; Изнесен доклад на тема „Русия и Черна гора в годините на Източната криза (1875-1878) – между славянската солидарност и прагматизма“; Участие в национална конференция с международно участие „Градът на Балканите: прос-транства, образи, памет“, проведена в Института по балканистика към БАН на 2-4 октомври

2019 г. Тема на изнесения доклад: „Проблеми на транспорта и автомобилизацията в социалистическа София (60-те и 70-те години на XX век)“; Участие в конференция „Регионални културни политики за опазване на книжовно-документалното наследство в институциите на паметта – библиотеки, архиви, музеи“ в Кюстендил, м. октомври 2019 г. Изнесен доклад и подготовка на статия за печат на тема: „Документи и фотографии от Възраждането в колекциите на НИМ. Опазване, достъп и популяризиране“; Изготвяне на идеен проект за музейна експозиция в българските училища в Молдова.

2. Експозиционна и фондова дейност:

Обогатяване на експозицията, отразяваща периода на Българското възраждане. Експониране на културни ценности, свързани с Руско-турската освободителна война; Подмяна на анотации в експозицията, посветена на Българското възраждане. Подреждане и укрепване на експонати; Участие в проект „Виртуална разходка в Националния исторически музей“; Изработване на идеен проект за отбелязване на 140-годишнината от приемане на Търновската конституция. Работа върху уводен текст и подбор на културни ценности от фонда на НИМ; Реализиране на изложба, посветена на 140-годишнината от създаване на Българските военноморски сили. Съставяне на текст, подбор на културни ценности, анотации; Подбор на експонати от сб. „ Униформи и градско облекло“ за участие в изложбата „140 г. Български военноморски сили“; Подготовка на виртуална изложба за сайта на НИМ във връзка с юбилейната годишнина на Българските военноморски сили; Организиране подновяване на договора с община Костенец във връзка с експонирани културни ценности от фонда на НИМ в центъра към крепостта „Стенос“ при прохода Траянови врата.

– Докладвани на експертно-оценителна комисия за история и интердисциплинарни науки – 231 броя културни ценности

– Снимане и дигитализиране на културни ценности от сбирките, зачислени на уредниците в отдел „История” – 4021 броя

– Обработване на 20 броя културни ценности от сбирка „Униформи и градско облекло“.

– Участие в работата на експертно-оценителната комисия за история и интердисципли-

нарни науки.

- Участие в комисия за приемане на сбирка „Документи от периода 1878-1944 г.“ .
 - Приемане на сбирка „Документи от периода 1878-1944 г.“.
 - Участие в работата на комисия за инвентаризация на сбирка № 14 „Оръжие“ .
 - Подбор на културни ценности и предоставянето им за участие в националната изложба „Учредителите. Търново и българската държавност“ във В. Търново, посветена на 140-годишнината от Учредителното събрание и приемане на Търновската конституция.
 - Подбор на културни ценности от фонда на НИМ за участие в изложбата „Манифестиращата пропаганда 1944-1989“ в РИМ – София.
 - Идентифициране и описание на 12 бр. наградни отличия във връзка с участието им в изложбата „Манифестиращата пропаганда 1944-1989“ в РИМ – София.
 - Подмяна на мебели и аранжиране на илюстративен материал в едно от интериорните пространства в зала № 5 с цел подобряване на експозицията.
 - Допълване на витрината, посветена на влизането на България в НАТО и в Европейския съюз с нови експонати, с цел обогатяване на съдържанието ѝ.
 - Участие в комисия за пълна инвентаризация на културните ценности от благородни метали и скъпоценни камъни, съхранявани във фонда на музея и временните постъпления в експозицията. Проверени са 6 271 броя експонати.
 - Извършена проверка на част от сб. „Нагръдни и други отличия“ и сб. „Часовници“ въз основа на заповед на директора на НИМ за пълна инвентаризация на ДКЦ, изработени от злато и скъпоценни камъни.
 - Изготвяне на топографски опис на изложбата „Антарктида – българската ледена приказка“.
 - Заснети 558 броя културни ценности от сбирка „Снимки от периода 1878-1944“.
 - Предоставяне на културни ценности от сб. „Печатни издания 1878-1944 г.“ за участие в изложбите, посветени на 140-годишнината от приемане на Търновската конституция и създаването на Българските военноморски сили.
 - Актуализиране на описите на сбирки „Снимки след 1944 г.“, „Документи след 1944 г.“, „Периодичен печат след 1944 г.“ и „Знамена“.
 - Прието дарение от 289 броя пощенски картички от 70-те г. на ХХ в., с изгледи от български градове и села, природни забележителности, манастири и др.
 - Проведени срещи с наследници на Драган Цанков и Никола Мушанов с цел получаване на дарение за музея.
- 3. Други:**
- Участие в областна комисия „Военни паметници“ като представител на Националния исторически музей.
 - Изготвяне на справка за Иванка Ботева по искане на инициативен комитет, с цел поставяне на паметна плоча на същата в Женева.

IX. Отдел „Археология“

1. Експозиционна дейност.

Постоянна експозиция на НИМ:

- Ремонт и преустройство на зала 1: Обновяване с нови, непоказвани досега ДКЦ от периода, нови текстове и анотации;
- Вложени нови ДКЦ в зала „Нумизматика и сфрагистика“;
- Частично преустройство и актуализиране на зала 2 и коридор между зали 1 и 2;
- Изработка на нови етикети, нови поставки за копието и оригинала на Панагюрското съкровище. Актуализиране на топографския опис.
- Вложени нови ДКЦ в зала 3. Актуализиране на топографския опис.
- Поддръжка на зали 1 – 4, зала „Нумизматика“ и зала „Боян Радев“ от постоянната експозиция на НИМ.

Временни изложби:

Участие на уредниците в отдела в 11 временни изложби в музея и страната.

2. Фондова дейност:

- Проведени 6 заседания на Експертно-оценителна комисия за идентификация на ДКЦ (№ РД- 17- 21 / 13.02.2019 г.) на НИМ.
- Докладване пред Комисията на 2 087 ДКЦ за Основен фонд и Научно-спомагателен фонд от археологически проучвания, дарения и откупки, както и 247 бр. ДКЦ, върнати от Германската митническа служба и предадени на Национален Исторически музей, чрез Министерство на културата, съгласно заповед № РД-17-137/15.11.2019 г.

Изработка на 2087 исторически справки.

- Осъществена инвентаризация: на сбирка 9 „Второ българско царство“, и репрезентативна инвентаризация на ДКЦ от злато, съхранявани в сб. I – X и „Нумизматика и сфрагистика“.

– В процес на работа са приемателно-предавателна процедура на сб. I „Праистория“/ заповед РД-17-30/26.02.2019).

– Дигитализация: от сбирка „Нумизматика и сфрагистика“ са вписани в електронен вариант инвентарни номера от основния нумизматичен фонд от № 3243 до 3800, като част от номерата, вписани предходната година, са фотодокументирани.

– Вписани в инвентарната книга за монетите и печатите от основния фонд общо 2363 броя материали (от инв. № 54004 – до инв. № 55375).

– Изработка на план-сметка и проект за оборудване на предоставено хранилище за средновековни ДКЦ.

Обработване на сбирки:

– XLVII (Аполония Понтика) – подреждане и заснемане на ДКЦ от сбирката; работа с полевата документация с цел проверки, уточняване и възстановяване на изгубени постоянни и полеви инв. номера, актуализиране на описите на сбирката; проверка на състоянието на ДКЦ и отделяне на предмети за консервация/реставрация; оборудване на хранилище 179а със стелажи, отделяне на масовия материал, подреждане на предметите, обозначаване на местата на съхранение;

– сбирка III (Ранножелязна епоха) – заснемане на част от ДКЦ от сбирката, подреждане и организиране на материалите по шкафове в хранилище 179 а; проверка на състоянието на ДКЦ и отделяне на предмети за спешна консервация/реставрация;

– работа по дигитализация на сб. IV – „Новожелязна епоха“.

– Идентифициране на реставрирани и нереставрирани ДКЦ, останали в ЦЛКР: разпределение по сбирки, констатиране на състоянието им с препоръки за бракуване и належаша консервация. Предаване на ДКЦ, собственост на РИМ – Пазарджик (По Заповед № РД – 17 – 03/21.01.2019 г./, открити в ЦЛКР.

– Предаване на външни лица и институции на материали по ДП 18/2012 г. (общо 105 бр.) на следовател Ив. Делчев от Специализираната Прокуратура, гр. София (Заповед № РД 17 – 99/28.08.2019), Република Турция и МК (Заповед № РД 17 – 128/25.10.2019).

– Целогодишно участие в комисии за издаване на експертни заключения за износ на копия на движими културни ценности.

– Целогодишно участие в комисии на НИМ по Наредба Н-3/2009г. за идентификация и регистрация на културни ценности (сувенири).

3. Юридическа и физическа охрана.

– Целогодишна отговорност по съхранението на сбирки I – X, XLI и ДКЦ, експонирани в зали 1 – 4 от постоянната експозиция на НИМ.

– Участие в Междуведомствена комисия за определяне на граници и режими на археологически обект „Антична крепост Равадиново“.

4. Научно – изследователска дейност.

– Предадени за печат: общо 28 статии и съобщения.

– Публикувани: общо една монография и 32 студии, статии и съобщения.

– Участие в конференции: общо 8 конференции с изнесени доклади.

– Участие в Отчетната археологическа конференция: Отчетени с презентация и предадена в срок документация на над 22 археологически обекта.

– Участие с доклади в Международна конференция „Феноменът Плиска и археологията на ранното средновековие в Централна и Югоизточна Европа, 120 години след разкопките на Успенски и Шкорпил“, 28 – 30 октомври 2019 г., гр. Плиска:

– Участие с доклади в Международната конференцията „Боянската църква между Изтока и Запада в културно-историческия контекст на XIII век“ по повод 760 години от обноваването на Боянската църква от севастократор Калоян и 40 години от включването на паметника в Списъка на Световното културно наследство на ЮНЕСКО, 29 – 31 октомври 2019 г., София;

– Участие с доклад в Научна конференция в чест на 65-годишнината на проф. д-р Тотко Стоянов, 4 – 6 април 2019 година в гр. София;

– Участие в XVIII Международен колоквиум по погребална археология в гр. Бузю, Румъния – 17 – 20 октомври 2019;

– Участие в Четения по тракология на тема „Древна Тракия и траките. Сакрално и профанно“. 14 – 15.05.2019 г. София.

– Участие в Международен симпозиум на тема: „Минното дело и археология“ (Радовиш, Северна Македония, 12 – 15 септември, 2019 г.); – Международна археологическа конференция на тема: Военни експедиции, въоръжение и снаряжение (античност и средновековие) (гр. Бяла, 16 – 18. май 2019 г.);

– Участие в Кръгла маса, посветена на 70-годишнината от откриването на Панагюрското златно съкровище – Панагюрище, декември 2019 г.;

– Работа по подготовката за издаване на монография върху дисертационен труд на тема: “ Монетосеченето на Аполония Понтика (VI – I пр. Хр.).

– Участие в два международни проекта:

– Археологически разкопки. Проведени общо 30 археологически експедиции, финансирани от НИМ, МК, инфраструктурни проекти и спасителни проучвания и др.

5. Работа с държавни институции и външни лица:

– Финализирана е в срок голяма експертиза, възложена на НИМ от Следствения отдел на Софийска градска прокуратура (общо 46 претърсени адреса, с над 10000 броя веществени доказателства).

– Работата по експертиза ДП №170/2014 г. и участие в съдебните дела в Районните съдилища на Хасково, Силистра, Разград и София, Варна като вещи лица .

– Участие в заседанията на комисията към БНБ, за отсичането на български възпоменателни монети).

– Осъществени професионални контакти и представяне на експозицията на НИМ пред колеги от Археологическите институти в Киев, Москва и Purdue University, Indiana.

6. Методическа дейност:

– Предоставяне на ДКЦ от съхраняваните колекции на колеги и външни лица от други институции за публикации, дисертации, презентации, изложби. Консултации на докторанти, студенти и др.

– Участие в конференция „Музеите на Египет – музеят на 21 век. Музейни проекти за културен туризъм“, организирана от Посолството на Арабска република Египет, Министерство на антиките на АР Египет и Фондация за култура „199“ – 08.10.2019).

Х. Реставрация и консервация (Отдел „Централна лаборатория за консервация и реставрация“)

1. Дейности по подготовката на планирани изложби:

Реставрационни дейности:

– По отделни заповеди са реставрирани 87 броя метални, керамични, стъклени и костни предмети влезли във фонда на музея и участвали във временни изложби

Дейности по опаковане, транспорт, изпращане и приемане на експонатите :

По заповед №РД-17-12 за изложба „Учредителите. Търново и българската държавност“ във Велико Търново са извършени следните дейности: Преглед на културните ценности, опаковане и предаване на представител на РИМ Велико Търново; По заповед №РД-22-03 е извършен преглед и опаковане на предметите участвали в изложба „Празници и делници на българите в Одринска Тракия“ в град Одрин-Република Турция; По заповед №РД-17-102 във връзка с изтичане на договора между НИМ София и ИМ „Велики Преслав“ са извършени следните дейности: Приемане на културните ценности от фонда на НИМ и връщането им в постоянната експозиция.

Дейности съпътстващи изложби на НИМ или съвместно с други институции:

– По заповед №РД-17-6/23.01.19г. Във връзка с писмо с вх. РД-43-137/12.03.18г. от Регионален Археологически музей–Пловдив за гостуване на експонати, собственост на НИМ, РАМ– Пловдив и РАМ– В.Търново в сградата на РАМ– Пловдив, в периода 30.04.2019г.-

30.10-2019г. за предаването на културните ценности от фондовете на НИМ, РАМ– Пловдив и РАМ– В.Търново в изложбата „Преоткритият свят на стара Европа“ в РАМ– Пловдив, беше извършено следното:културните ценности бяха извадени от витрините и предадени в ЦЛКР за преглед и фото-заснемане;изготвени протоколи за състояние;опаковани участващите в изложбата ДКЦ.

– По заповед №РД-17-20/11.02.19г. Във връзка постъпила молба от Директора на Държавен културен институт „Двореца“ гр. Балчик за реализиране на гостуваща изложба на НИМ.

– Предмети от Второ Никополско съкровище бяха подготвени за експониране. Бяха изготвени протоколи за състояние на експонатите, опаковки и заснемания.

– По заповед №РД-17-35/20.03.19 г. Във връзка с писмо с вх. №РД-43-36/26.02.2019г. на директора на АМ „Велики Преслав“ за гостуване културни ценности, собственост на НИМ, за периода 10.05.2019г.-10.09.2019г. се сформира работна група. ДКЦ бяха опаковани и предадени съгласно заповедта.

– По заповед №РД-17-104/11. 09. 2019г. На основание Договор №ЕИД-01-27/26.07.2019 г. между НАИМ при БАН и НИМ за участие във временната изложба „ПРИ ПОРТИТЕ НА КНЯЖЕСКИЯ ДВОР (ПРЕСЛАВСКИ ЕСКИЗИ)“ в сградата на НАИМ на ул. „Съборна” №2, за периода от 15.10.2019 г. до 1.03.2020 г. се сформира работна група. Беше извършено следното: изваждане от постоянната експозиция на НИМ съответните културни ценности;изготвяне на реставрационни протоколи;изработени опаковки; ДКЦ бяха предадени на представител на НАИМ –БАН.

– По заповед №РД-17-50/22. 04. 19 г. Във връзка със заповед на директора на НИМ №РД-17-36/22.03.19 г. и Договор заем за послужване между НИМ и РИМ-Бургас, бяха предадени на представител на РИМ Бургас ДКЦ включени в изложбата.

– По заповед №РД-17-119/18.10.19 г. Във връзка с изтичане срока на договора между НИМ и РАМ Пловдив, №ЕИД-01-6/15.02.2019г., за изложбата “ ПРЕОТКРИТИЯТ СВЯТ НА СТАРА ЕВРОПА “, бяха приети културните ценности от експозицията на НИМ.

– По заповед №РД-17-125/22.10.19г. Във връзка с изтичащия срок на Анекс №ЕИД-01-35/01.10.2019г., между НИМ и РИМ Бургас, бяха приети участвалите в изложбата културни ценности.

–По заповед №РД-17-114 относно „Споразумение за съвместна дейност и сътрудничество в областта на опазване и развитие на културното наследство“ с ИМ Панагюрище, са извършени следните дейности: Контролно измерване на Панагюрското златно съкровище, съставяне на протокол за състояние, транспортиране и поставяне във витрините на ИМ Панагюрище.

– Извършени дейности по консервация и реставрация на предмети от фонда на НИМ и от археологически проучвания, предадени в ЦЛКР общо 175 предмета.

2. Дейности в състава на комисии и работни групи:

– По заповед №РД-17-03/21.01.19 г. Във връзка с направената констатация в Протокол №35/01.08.2018 г. в изпълнение на Заповед № РД-17-124/09.07.2018г. относно културни ценности, установени в ЦЛКР при инвентаризация във връзка с пенсионирането на Светла Ца-

нева, се сформира комисия по Заповед №РД-17-124/09.07.2018г., като се извърши следното:

Оглед и заснемане на културни ценности; Проверка и идентифициране на културни ценности; Бяха проверени и уточнени съответствията между вида и броя на наличните предмети и данните по документи; Бяха разпределени по сбирки движими културни ценности и предадени с протоколи на съответните отговорници; Беше направен преглед и оценка на състоянието на ДКЦ и изготвяне на предписания за мерки за опазването им; Беше изготвен протокол за извършената работа; По време на инвентаризацията бяха обработени 237бр. културни ценности.

– По заповед №РД-17-56 е извършена пълна инвентаризация на сбирка „Оръжие“

– Относно дейностите по предаване на собствеността на църквата „Св. Св. Теодор Тирон и Теодор Стратилат“, с. Добърско, община Разлог. Извършени бяха оглед и заснемане на място, както и изготвяне на протокол на състоянието.

– Участие в работна група във връзка с откриване на етнографска експозиция в Земенски манастир с материали по проект „Канепал“ със заповед № РД – 17-17/ 06.02.2019г.

– Участие в работна група във връзка с аранжиране на витрина и монтиране на текстилно пано пред зала №5, с цел отбелязване на 140-годишнина от приемане на Търновската конституция със заповед № РД – 17-28/ 25.02.2019г.

– Участие в работна група във връзка с договор ЕИД – 01-4/08.02.2019г, между Исторически музей – Разлог и НИМ за експониране на изложба в Исторически музей – Разлог, със заповед № РД – 17-87/ 30.07.2019 г.

– Участие в работна група във връзка с писмо на Регионален исторически музей – Ловеч, по повод организиране на временна изложба ”Александър Батенберг – първият княз на Княжество България” в залите на Художествена галерия – Ловеч, за периода 02.09.-01.10.2019 г., вх. № РД-43-245/14.08.2019 г., със заповед № РД – 17-94/ 15.08.2019 г.

– Участие в работна група за подготовка ДКЦ от фонда на НИМ за участие във временна изложба” Власт, идеология, пропаганда 9септ.1944-10ноем.1989г.”, във връзка с писмо до НИМ с вх. № РД-43-117/ 22.04.2019г. от РИМ– София, със заповед № РД – 17-110/ 30.09.2019 г.

– Участие в работна група във връзка със изтичане срока на договора между НИМ и РИМ Ловеч, № ЕИД-01-31/02.09.2019 г., за връщане ДКЦ в постоянна експозиция на НИМ, коридор пред зала №5, витрина 2А, със заповед № РД – 17-111/ 02.10.2019 г.

– Участие в работната група във връзка с откриването на изложба „Археологически проучвания на НИМ през 2019 г.

– По заповед № РД 17-31/28. 02. 2019 г. Участие в работна група във връзка с организиране на изложба „Съкровищата на земята“ съвместно с НМ „Земята и хората“.

– По заповед РД 24-28/ 16. 04. 2019 г. във връзка с предаването на владението на църква „Св. Св. Теодор Тирон и Теодор Стратилат“ с. Добърско, общ. Разлог. Участие в комисия като представител на НИМ.

– По заповед РД 17-61/ 15.05.2019 г. участие в работна група във връзка с преместване на витрината, в която са експонирани подносите подарени на княз Александър I.

– По заповед РД 17-128/ 25.10.2019 г. във връзка с връщането на ДКЦ на Република Турция демонтиране, опаковане и подготовка за връщане на предметите съгласно наредбата.

3. Дейности по проект ИНФРАМАТ:

През 2019 г. започна изпълнението на дейностите предвидени в проект „Национална пътна карта за научна инфраструктура – ИНФРАМАТ“. Предвидените дейности включени в годишния програмен период включваха оборудване на ЦЛКР с апаратура необходима за нормалното провеждане на дейностите на лабораторията. Бяха закупени, инсталирани и вкарани в употреба прахоуловителна система, химическа камина и оборудване за специална фотография в различни диапазони на електромагнитните вълни. Също така някои от работните помещения и пространства бяха преаранжирани съгласно предвидените дейности.

4. Научно-изследователска и образователна дейност:

Двама от служителите в ЦЛКР разработват дисертации:

Радостина Ценкова, докторант към катедра „Целулоза, хартия и опаковки“ ХТМУ с тема „Изследване и приложение на методите за консервация и реставрация на хартия“.

Александър Въртов, докторант към катедра „Реставрация“ НХА с тема „Фотографската колекция на НИМ от края на XIX и началото на XX в. – проучване и анализ на фотографските процеси и опазването им.“

През 2019 година бяха организирани и проведени два семинара за реставрация на керамика и стъкло. В периода 29 – 30 юли се проведе семинарът за консервация и реставрация на археологическа керамика. През 18 – 19 декември се проведе семинарът за консервация и реставрация на археологически находки от стъкло. И на двата семинара лектор беше доц. Красимира Франгова, Кралска Датска академия, Копенхаген Дания. Участие взеха реставратори от ЦЛКР, НИМ, Музей за история на София и студенти от катедра Реставрация, НХА.

5. Експертна дейност:

Участие на реставратори като членове на:

- оценителна комисия за идентификация на културни ценности – история и интердисциплинарни науки.
- оценителна комисия по археология и нумизматика.

6. Участия в конференции:

– 18 – 19 октомври, участие на Александър Въртов в Национална конференция „Форум реставрация 2019 г.“ в съавторство с д-р Никифор Харалампиев, НХА, с доклад на тема „Защитни опаковки на две дагеротипии от Националния политехнически музей“;

– 21 – 24 май, участие на Александър Въртов в конференция на тема „Заснемане на миналото: симпозиум по реставрация на фотографии“, в Хърватския държавен архив, Загреб, Хърватия. Тема на представения доклад: „Консервация и реставрация на фотографии от колекцията на Националния исторически музей: проблеми и предизвикателства“;

– 19 – 23 февруари, участие на Александър Въртов в конференция на тема „Защо и как: реставрация на фотографии днес“ Събитието се проведе в Обществената библиотека в Ню Йорк, САЩ. Организатори – Американски институт по реставрация и ИКОМ – Комитет по консервация.

XI. Отдел „Връзки с обществеността“

За периода 02.01.2018 г. – 10.12.2019 г. екскурзоводите са изнесли 1 099 /хиляда деведесет и девет/ беседи. От тях, както следва:

– **на български език** – 705/568 обзорни беседи, 54 тематични, 83 интерактивни беседи);

– **на чужди езици** – общо 394 беседи, от които **на английски език** – 227 беседи, **на френски език** - 59 беседи, **на немски език** – 53 беседи, **на руски език** – 38 беседи, **на испански език** – 15 беседи, на японски език – 1 беседа.

През изминалата година НИМ е посрещнал следните официални делегации:

Гости на Посолства – Китай, Русия, Франция, Албания, Русия, САЩ, Южна Корея, Индия, Турция; **Гости на Министерство на отбраната** – Франция, САЩ, Украйна, Турция, Германия; **Гости на Народно събрание** – страни от ЕС, Китай; **Гости на МВнР-Китай**, ОАЕ, страни от ЕС

Други:

– Президентът на Германия и президентът на Република **България**

– Министър – председател на Русия и министър – председател на **Република България**; Министър на външните работи на ОАЕ; Председател на парламента на Кипър; – Генерален директор на Юнеско; Делегация от Китай – министри; Помощник главен секретар на НАТО; Председател на международен лекарски съюз; Гости на ДАНС от страни на ЕС; Синдикат на държавните служители на Египет.

През изминалата година част от изнесените беседи бяха свързани с различни международни образователни програми, като например: „Еразъм” и „Леонардо”.

От екскурзоводите са направени повече от 200 страници писмени и симултантни преводи за Дирекцията, изложби, статии на колеги. Контактите с българските училища са традиционни. Екскурзоводната беседа е свързана с изискванията на образователната система. В тази насока всяка година се подготвя, допълва, обогатява образователната програма за деца от предучилищна възраст и ученици от I-ви до XII-ти клас. И през учебната 2018 – 2019 година интересът към образователната програма за деца в предучилищна възраст и ученици от I-ви до IV-ти клас е голям. В тази връзка 167 ДГ. „Малкият принц” подписа анекс към договора за посещение на НИМ за период от още две години по програмата: ”Първи стъпки в музея”. Екип от екскурзоводи обогати и актуализира програмите предназначени и за трите възрастови групи, а именно: програмата за деца на 4 години и деца в предучилищна възраст: ”Първи стъпки в музея”, програмата за ученици от I-ви до IV-ти клас: ”Нашето славно минало”, както и програмата за ученици от V-ти до XII-ти клас: ”Разходка в миналото”. Бяха включени нови игри и композиции към интерактивните беседи, плод на опита, въображението и таланта на работещия по програма екип.

Реализиране на образователни програми за деца и ученици в НИМ:

По програмата „Първи стъпки в музея”, предназначена за деца в предучилищна възраст бяха проведени интерактивни беседи по следните теми:

– „Като Левски” – работа в класната стая и възстановка; „Занаяти: гърнчарство, тъкачество, златарство” – показване как се работи на гърнчарско колело; „Български традиционни носии” – прилагаме оцветяване и игра; „Пролетни празници в нашия календар”, включ-

ваща оцветяване и филм за Лазаров ден; „За буквите“ – възстановка, оцветяване на първата буква на името на детето, играта „Лабиринт“ и други; – „Зимни празници“ – прилагаме оцветяване, апликиране и играта „Подреждане на трапеца за Бъдни вечер“; „Съкровищата на траките“ – включваме играта „Лабиринт“, „Потърси и намери“ и други.

По образователната програма предназначена за ученици от I-ви до IV-ти клас „Нашето славно минало“ бяха проведени интерактивни беседи по следните теми: „Нашето славно минало“ – прилагаме играта „Потърси и намери“ или „Лабиринт“ или правим възстановка; „Руско-турска освободителна война“ – възстановка и снимка за спомен; „За буквите“ – възстановка и оцветяване на разделител; „Траки – живот, бит и култура“ – прилагаме играта „Лабиринт“ или „Потърси и намери“ и работа по групи; – „Първо българско царство“ – възстановка.

По образователната програма за ученици от V-ти до XII-ти клас „Разходка в миналото“ бяха проведени интерактивни беседи по следните теми: „Тракийско изкуство и култура“ – включваме играта „Потърси и намери“ и работа по групи; „Българско средновековие“ – работа по групи и ролева; „Възраждане“ – ролева; „България между двете световни войни“ – работа по групи.

За периода 02.01.2019 г. – 01.12.2019 г. НИМ е посетен от 91148 посетители. От тях, както следва:

Българи – 59781:

– деца до 6 години – 4030

– ученици – 20523

– студенти – 4168

– хора със специфични потребности – 429

– хора със специфични потребности – 30631

Чужденци – 31367:

– деца до 6 години – 211

– ученици – 1562

– студенти – 2504

– хора със специфични потребности – 71

– възрастни – 27019

Детския музейно-образователен център към Националния исторически музей

Общ брой деца и ученици, взели участие в занятия и рождени дни, уроци по родолюбие, фестивали, тематични програми по проекти и др. през 2019 г. – 2938 д. (2018 г. – 2149 уч. – с 789 уч. в повече).

През отчетния период – 02.01. – 13.12.2019 г. – в Детския музейно-образователен център към Националния исторически музей са проведени 160 образователни програми: 135 занимания и 25 рождени дни.

През 2019 г. стартираха нови образователни програми – „Празник на буквите“ за ученици I клас и „Загадките на древните писмена – древни египетски йероглифи и клинописа на шумерите“ – за ученици от 5 клас.

Образователните програми на Детския музейно-образователен център са разделени на отделни тематични модули:

- МОДУЛ „Образование и възпитание чрез предмети с историческо значение“– общо 64 занятия;

- МОДУЛ „Етнография, фолклор, митове и легенди“– общо 11 занятия;

- МОДУЛ „Приложни изкуства“– общо 31 занятия;

- МОДУЛ „Празник“ общо 29 занятия;

- МОДУЛ „Историко-културен календар“ общо 19 занятия.

Сектор „Комуникации с обществеността и медиите“ към отдел “Връзки с обществеността”

През отчетния период са извършени следните дейности в изпълнение на основните функции на отдела, плана за работа на НИМ и поставени от ръководството задачи:

1. Работа с медиите:

Поддръжка на музейния сайт и сайта на Детски център на музея, в това се включва:

- Поддържане на връзка с фирмата отговаряща за сайта,

- Отразяване на текущи дейности и промени в експозицията и административни съобщения и пр. (*редактиране, форматиране, изготвяне на текстове и съобщения, подборане, сканиране и обработка на изображения*).

Управление и поддръжка на Facebook страница на музея:

- подбор на снимки и превод на текстове за публикуване,

- публикуване на снимки и материали свързани с текущата дейност на музея,

- отговаря на съобщения от заинтересувани лица

Управление и поддръжка на Instagram профила на музея:

- подбор на снимки и превод на текстове за публикуване

Управление и поддръжка на Youtube канал на музея:

- подбор, качване и популяризиране на видеа в канала

Обработка и изпращане на прес материали до медиите. Осъществяване на контакти с медии, във връзка с реализирането на събития в и извън музея и филиалите му. Мониторинг на печатни, електронни и видео медии за публикации, споменаващи НИМ и филиалите. Изпратени са над 50 пресматериала до медиите. Мониторингът до момента (16.12.2019) показва близо 3000 публикации, като във всички случаи те са положителни.

През 2019 г. е осъществяван и кризисен ПР, свързан с филиалите на НИМ Кораба Радецки и Боянската църква, както и за някои събития в НИМ.

Във връзка с конференцията за Боянската църква бяха осъществени и положителни преговори с bTV за медийно партньорство, което продължи и във връзка със следващи събития.

Осъществяване на цялостна връзка и комуникация с екипа на „Археология Булгарика“ за различни инициативи на НИМ, сред които заснемане на филми на живо от археологически обекти и Боянска църква, представяне на игра „Археолози срещу иманяри“.

- 15-17 декември 2019 г.- Съвместно събитие на НИМ и НБУ в Париж по повод 40 години Боянска църква в Юнеско.

2. Организация и осъществяване на събития:

Осъществяване на връзка между отделите и посрещане на гости за коктейли, празненства и други събития провели се на територията на НИМ през 2019 г.

Практическо осигуряване на всички музейни събития и изяви – откриване на изложби, пресконференции, коктейли, срещи и пр. Общо 46 на брой външни събития.

Организиране на вътрешни събития. Общо 16 на брой.

Подготовка и представяне на сайта на НИМ на виртуални изложби. Общо 2 на брой, което е 33% спрямо 2018 г.

Водене на преговори и кореспонденция за външни събития, които не са осъществени. Общо 38 на брой.

Участие в проекти:

Подготовка, разписване и подаване за кандидатстване на проект „Кръгла зала – част от постоянната експозиция на НИМ“ (март-април);

Подготовка, разписване и подаване за кандидатстване на проект „Тайните на българската история“ (март-април);

Участие в проект „Знаци от взем. Българската шевица за и през поколенията”, спечелен от отдел ИЕИИ (октомври-декември)

3. Участия в конференции, обучения и други:

Изработка на информационни и указателни табели за филиал Земенски манастир монтаж на място.

Обучение за работа с GNSS топографски системи.

Участие в Националната среща на музеите „Добри практики“, Бургас, 2 – 4 октомври.

Участие в Национален съвет по туризъм, Боровец, 19 ноември.

Посещение на археологически обекти на НИМ.

4. Други дейности:

Подготовка и осъществяване на дизайн и предпечат на материали, свързани с постоянни експозиции, временни изложби и рекламни материали.

Обработка на текстове, сканиране и обработка на графични и дигитални изображения за музейни публикации и за медиите.

Изготвяне надписи, административни съобщения, виртуални поздравителни картички и пр. за музея.

Съставяне и изработване на поздравителни адреси, дарителски грамоти и свидетелства, и пр. за събития през текущата година. Повече от 20 на брой.

Откриване, в световното WEB пространство, проекти и програми с музейна насоченост свързани с културата и образованието.

XII. Отдел „Изкуствознание, етнография и интердисциплинарни изследвания“

1. Комплектуване на музейните фондове

Към сбирка XVIII „Традиционни тъкани” :

Чипровски килим. Сбирка XVIII „Традиционно тъкани”, Акт за приемане № I 8113/20.05.2019 г., Инв. № НИМ 64271. Докладван на Комисия 27.05.2019 г.

Китеник. Сбирка XVIII „Традиционни тъкани”, Акт за приемане № I 8114/1.11.2019 г.

Инв. № НИМ 64755. Докладван на Комисия 11.11.2019 г.

Участие в общи за отдела фондови дейности:

- Пришиване на текстилни номера към етнографски материали.
- Заснемане на незаснети материали от сбирка „Шевици”; поддържане на списък на колекции XIV „Шевици”, XVII „Традиционно облекло”, XVIII „Традиционни тъкани”; обслужване на посочените колекции като отговорник на сбирките.
- Предоставени материали от фонда на НИМ, сбирка „Традиционно облекло” на отдел Екскурзоводи, НИМ – за демонстрация при посещения на детски групи (Протокол от 18.02.2019 г. и Протокол от 16.04.2019 г.).
- Заснемане на носии на българи от Албания, съхранявани във фонда на НИМ – май, 2019 г.
- Организиране на изнасяне и предаване за химическо почистване на ДКЦ от сбирка „Традиционно облекло”, върнати от експозиция в българската църква в гр. Одрин, Република Турция – съгласно Констативен протокол и Заповед № РД-17-74/14.06.2019 г.
- Членове на комисия и на екип, участващ в установяването на състоянието в хранилище 176 (24.09.2019), въз основа на Докладна от 22.01.2019 г.; неговото почистване, дезинсекция, подбор на експонати за реставрация – Заповед РД – 17-115/ 04.10. 2019 г.
- Отваряне на витрина в зала 4 на НИМ за предоставяне на експонат „Неделник” на В. Петрова, изваден за нуждите на Детски център и съответно върнат в експозиция (04.11.2019 г.) на основание Заповед № РД – 17-126/25.10.2019 г.
- Отваряне на хранилище „173 Г” и „Сутерен” за пръскане против инсекти, съвместно с отдел „Фондове” – 29.11.2019 г.
- Предаване на ключове, разпечатване и запечатване на каси за предаване на материали от Сбирка ХХVIII на Райна Проданова във връзка с демонстрации пред групи от деца. Съгласно Заповед за комисия № РД-17-15/05.02.2019 г. и Протокол с дата 07.02.2019 г.
- Изваждане на ДКЦ с инв. № 14070 „Боянски псалтир” от сбирка ХХVIII за оглед от д-р Румяна Делчева, съгласно Заповед № РД-17-79/04.07.2019 г.
- Връщане на ДКЦ с инв. № 29192, икона „Дванадесетте Господски празника” в Зала 3. Протокол от дата 08.07.2019 г.
- Изваждане на ДКЦ с инв. № 23668 от сбирка ХХVIII за заснемане. Съгласно Заповед № РД-17-88/31.07.2019 г.

2. Експозиционна дейност

Постоянни експозиции:

- Участие в работна група със задача „Обновяване и частично преаранжиране на етнографската експозиция на НИМ”, съгласно Заповед № РД-17-154/24.10.2018 г.
 - Изготвяне на идейна концепция и реализиране на интерактивен детски център в Етнографската експозиция на НИМ. Откриване: септември 2019 г. Изработване на елементи.
 - Преаранжиране на зала Етнография – освобождаване на витрина, необходима за експозиция в Боянска църква, по нареждане на зам. директор – 19.08.2019 г.
- Временни изложби, експонирани в НИМ и филиали на НИМ:
- Обновяване и преаранжиране на изложба „Иманье без довършване”, създадена по

проект CANEPAL (2010–2014) в Земенски манастир „Свети Йоан Богослов“,

– Участие в работна група със задача обновяване и ребрандиране на изложба „Старото злато. Магия и символика. Колекция Антонио Василев“,

– Организиране и представяне на обичай „Ладуване“ от самодейна група към Читалище, с. Железница, с ръководител Мария Иванова – във връзка с обновяване и откриване на изложба „Старото злато. Магия и символика. Колекция Антонио Василев“. Откриване 17.05.2019 г.

– Заснемане на носии на българи от Албания, съхранявани във фонда на НИМ за евентуално участие в изложба, посветена на Албания.

– Отваряне на витрини от изложба „Старото злато“ за преаранжиране и поставяне на анотации – 13.06.2019 г.

Гостуващи изложби в НИМ:

– Участие в работна група със задача приемане и експониране на гостуваща изложба „Мозайка от занаяти“ на ЕМО – Етър в НИМ, съгласно Договор № ЕИД – 01-13/ 19-03.2019 г., Заповед № РД-17-53/ 02.05.2019 г., Заповед № РД 17-57/ 08.05.2019 г. Участие в работна група за демонтиране на изложбата „Мозайка от занаяти“ и предаване на ДКЦ на ЕМО – Етър, съгласно Заповед № РД-17-90/ 02.08.2019 г.

Гостуващи изложби от НИМ в други институции:

„Претвореното сътворено“ – гостуваща изложба в ИМ – гр. Разлог, съгласно Договор за заем за послужване ЕИД 01-4/ 08.02.2019 г. и Заповед № РД-17-87/30.07.2019 г.

Международни изложби:

Преглед и опаковане на експонати, участвали в изложбата „Празници и делници на българите в Одринска Тракия“ в гр. Одрин, Р. Турция. Съгласно заповед № РД-22-03/ 10.05.2019 г. 16 – 18.05.2019 г.

Изготвяне на предложение за изложба с етнографски материали в Китай.

Други експозиционни дейности:

– Участие в работна група за предоставяне на ДКЦ на РИМ – София за изложба „Манифестиращата идеология“, съгласно Заповед № РД-17-110/ 30.09.2019 г.

– Участие в комисия със задача да прибере завърналите се експонати от гр. Одрин, Република Турция, както и извадени материали за проекти „Представителна изложба: Сакралното пространство на религиозната култура и народното изкуство по българските земи XV–XVII в.“ и „Обновяване и частично преаранжиране на етнографската експозиция на НИМ“, съгласно Заповед РД–17-73/ 13.06.2019 г.

3. Научно-изследователска дейност

– Изготвяне на идейна концепция за обновяване и преаранжиране на изложба „Иманье без довършване“ създадена по проект CANEPAL (2010–2014) в Земенски манастир „Свети Йоан Богослов“, филиал на НИМ.

– Изготвяне на опис, идейна концепция и експозиционен проект за изложба „Делник и празник на българина“ с място на експониране църква „Св. Георги“, гр. Одрин, Р. Турция. Заповед № РД-17-10/ 01.2019 г.

– Подготовка и разписване на проект „Знаци от везмо. Българската шевица за и през поколенията“.

– Подаден и одобрен за финансиране проект „Знаци от вземо. Българската шевица за и през поколенията” към Национален фонд „Култура” по програма „Културно наследство“, Модул „Съхранение и популяризиране на културно наследство”. Договор № KN-127-SP-4/23.05.2019 г. Срок на проекта 01.06.2019 – 30.06. 2020 г.

Публикации на уредници от отдела:

– Излезли от печат 3 бр.

– Под печат 1 бр.

– Доклади на международни, национални и регионални научни форуми– 3 бр.:

Участие в жури:

• Член на експертно жури по време на „Варненски карнавал 2019”, 13.04.2019 г., гр. Варна. Д. Василев

Теренни проучвания:

• Община Смолян (с. Славейно, с. Виево, с. Момчиловци, с. Кутела, с. Петково – юли; септември 2019 г. Д. Василев

• Община Баните, област Смолян (с. Давидково, с. Баните, с. Малка Арда) – август; октомври; декември; 2019 г. Д. Василев

• Община Ардино, област Кърджали – с. Бял Извор, с. Жълтуша, с. Падина. Д. Василев

4. Други дейности, специфични за отдела

Експертна дейност:

– Участие в Експертно-оценителна комисия за идентификация на културни ценности – история и интердисциплинарни науки към НИМ, съгласно Заповед № РД–17–22/13.02.2019 г.

– Участие в Експертна комисия към НИМ за идентификация на материали: идентификация на 128 броя културни ценности към ДКИ ДЦ „Двореца”, гр. Балчик. Съгласно заповед РД-21-183/30.08.2019.

– Участие в комисия за инвентаризация на сбирка XIX „Църковно изкуство”, съгласно Заповед № РД-17-142/29.11.2019 г. и Заповед № РД – 17-144/ 29.11.2019 г.

– Изготвяне на списък и опис на дарените на църквата „Св. Георги”, гр. Одрин, Р. Турция материали. Съгласно заповед № РД-17-10/ 01.02.19.

– Експертно мнение – консултация по електронна поща на Антон Гудов относно мънистен колан с инв. № НИМ 5 – 08.01.2019 г.; на Радина Матева за шевици от Старозагорско, Чирпанско, Пловдивско – 04.02.2019 г.; на г-жа Дойчева относно запитване за софийски шевици – 22.02.2019 г.; на Цветелина Ишева относно семейна носия (13.05.2019).

– Експертно мнение относно Дупнишки шевици – среща със Силвия Величкова – 15.03.2019 г.; среща с Ани Маринова относно идентификация на семейна носия – 30.10.2019г.

XIII. Отдел „ПХОТО“

– През отчетния период са извършени дейности в изпълнение на основните функции на отдела (проектирането и реализацията, съвместно с другите отдели на НИМ, на временните изложби и поддръжката на експозицията и сградата, както и околното пространство около сградата), плана за работа на НИМ, обезпечаване на мероприятията провеждащи се на територията на НИМ и поставени от ръководството задачи.

– Специалистите от отдела изготвиха и реализираха проектите на пространствено-художественото оформление за временните изложби в НИМ и страната, а също проектираха и реализираха покани, плакати и други печатни материали.

– Извърши се цялостна подготовка и реализация на дейности свързани с изложби организирани извън страната, събиране и връщане на експонати от музеите в страната и София, транспортиране и опаковане.

– Служителите от отдела участваха в реализирането на 12 изложби в музея.

През 2019 г. бяха извършени следните промени по експозицията:

– Разширяване на изложба „Руско – турска освободителна война; Направа на постамент за дървената лодка в централно фоайе; Освежаване, ремонт и обновяване на Зала 1. Нова подредба и експозиране – “Праистория”; Връщане на експонатите от АМ „Велики Преслав”; Връщане на експонати за изложба „Александър Батенберг – първият княз на Княжество България”; Опаковане и транспорт на Панагюрското съкровище за Панагюрище и връщането му обратно;

– Връщане на ДКЦ, изнесени от територията на Република Турция; Обновяване на зала 2 – втора част от постоянната експозиция на НИМ. Прибиране на експонати и демонтиране на постамент.; Обновяване и частично преаранжиране на етногравската експозиция; Връщане и експониране на ДКЦ в колекция „Родът Станчови” и аранжиране на три броя витринини третия етаж – изток.

– Екипи на ПХОТО съвместно с отдел ВО участваха в обезпечаването на различни чествания, изложби, пресконференции, коктейли, срещи и пр. събития на територията на НИМ, като осигуряваха правилното функциониране на съответните системи, сътрудничеха и контролираха дейностите на външните организации и фирми.

Други дейности:

– Ежедневно почистване, косене на тревните площи и друга зеленина на парковото пространство около сградата;

– Смяна на съществуващата ПИИ с нова автоматична ПИИ;

– Подмяна на съществуващи и монтиране на нови камери за видеонаблюдение;

– Подмяна на ел. брави и автомати за контрол на достъпа до 4 бр. помещения;

– Демонтиране и обезопасяване на детски съоръжения (катерушки, пързалка, люлки и пр.);

– Изработване и монтаж на автономно LED – осветление на 5 бр. витрини, за по добра видимост на експонатите;

– Обособяване и ремонт на шофьорска стая и преместване на АТЦ;

– Разчистване на фондохранилищата в сутерена и партера, както и стопански двор от отпадъци и ненужни материали;

– Освежаване, ремонт и изграждане на нова ел. инсталация в Зала 1 – “Праистория”;

– Съдействие при ремонта на асансьорите на асансьорните техники – 14.08.2019г.;

– Подмяна на автоматичната бариера при портала на НИМ;

– Възстановяване и укрепване на конструкцията на етнографската изложба във Земенския манастир;

- Изрязване, подкастриране и изчистване клонови от покрива на Земенския манастир, от паднало дърво;
 - Зазимяване на външни поливни кранове и ПХ – 10.10.2019г.;
 - Ремонт и поддръжка на косилните апарати, техника и снегорин;
 - Ремонт и профилактика на основно и експозиционно осветление;
 - Поддръжка и профилактика на системите и агрегатите в Подстанция – 3;
 - Профилактика на отоплителните системи във връзка с настъпването на ЕЗС 2019/2020г. (Смяна на ремъци, промиване на отоплителни писти, подмяна на филтри, ремонт на конвектори и на два броя асинхронни двигателя на ВОС и пр.);
 - Ежеседмично почистване на «воронките» на покрива на сградата от шума и посипка;
 - Поставяне на рекламни билбордове, по фасадата на сградата на НИМ;
 - Почистване на мазилка до здрава основа на хранилище №176 – Фондове;
 - Смяна на знамената на пилоните и покрива на музея;
 - Преобоядисване, ремонт и монтиране на подово отопление на кабинета на Зам. Директора АСД и сувенирен магазин;
 - Съдействие по организацията за транспортирането на музей «Параход Радецки» и установяването му на ремонтен док в Браила – Румъния.
- Сътрудничество с други музей и организации за изпълнение на опаковки и каси за транспортиране на експонати:
- Музей „Възраждане и учредително събрание” – Велико Търново;
 - Държавен културен институт “Двореца” – Балчик;
 - Връщане на вещевени доказателства на Българска православна църква;
 - РАМ Пловдив за представяне на изложба „Преоткрития свят на стара Европа”;
 - АМ „Велики Преслав” – гостуване на експонати;
 - РИМ Бургас – гостуване на експонати от Малая Перешчинина;
 - РИМ Ловеч – гостуване на експонати за изложба „Александър Батенберг – първият княз на Княжество България”;
 - НАИМ при БАН – София, гостуване на експонати за изложба „При портите на Княжевския двор (Преславски ескизи)”;
 - ИМ Панагюрище, гостуване на оригинала на Панагюрското златно съкровище;
 - РИМ София, гостуване на експонати за временна изложба „Власт, идеология, пропаганда пре периода от 09.09.1944г. до 10.11.1989г.”
- Оказване на съдействие на филиалите на НИМ, по озеленяването, почистване и поддръжка сградния фонд на Боянска църква и Земенски манастир.
- Различни дейности във връзка с почистване и обгазяване на хранилища и други помещения, текущи ремонти, временни конструкции за запазване на експонати, изпълнение на дейности свързани с ППО и СОТ, а също така и профилактика и подготовка на съоръженията за топлоподаване и климатизация.

XIV. Филиали

A. Боянска църква

Дейността на служителите във филиал „Боянска църква“ се изразява основно в три направления – съблюдаване на оптимални условия за опазване на недвижимата културна ценност, представянето ѝ пред посетителите чрез изнасяне на обзорни и тематични беседи на български и чужди езици, предоставяне на кратки информации на необходимото професионално ниво, съобразно интересите и възрастта на гостите, даване на консултации и популяризиране на обекта.

През периода 2 януари – 10 декември единственият обект на световното културно наследство на територията на столицата беше посетен от общо 68171 души, от които 13768 българи (7995 възрастни, 1110 студенти, 2984 ученици и 535 деца) и 54403 чужди граждани (48011 възрастни, 3354 студенти, 1341 ученици, 430 деца). Безплатни посещения общо – 2411 души (1144 българи и 1267 чужденци). В числото на посетителите влизат и редица официални делегации, представители на различни посолства, членове на ЮНЕСКО, ИКОМ, ИКОМОС; официални делегации от ЮНЕСКО, ЕК, МС; Министерството на културата; Министерството на туризма; МВнР; МВР; МО; Народно събрание; Национален институт на правосъдието; Главна прокуратура, ГДБОП и др., заедно с техни гости. Безплатни посещения общо – 5623 души (1778 българи и 3845 чужденци). Към 10.12.2019 г. анализът на сегментите на туристическия поток дава следната картина: възрастни – 56006 д., от които 7995 българи и 48011 чужденци; студенти – 4464 д., от които 1110 българи и 3354 чужденци; ученици – 4325 д., от които 2984 българи и 1341 чужденци; деца – 965 д., от които 535 българи и 430 чужденци. Безплатни посещения общо – 2411 души, от които 1144 българи и 1267 чужденци.

Към 10.12.2019 г. пред посетителите са изнесени общо 1087 беседи, от които 467 на български език, 390 на английски език, 113 на френски език, 68 на немски език, 42 на руски език и 3 на италиански език.

През цялата година продължиха активните контакти с туроператорските фирми за информация и включване на обекта в техните маршрути. Разширява се кръга от фирми в туристическия бранш, с които работим. Нараства броят на държавите, чиито граждани посещават Боянската църква. Регистрират се групови посещения на туристи, чиято численост през предишни години не е бил особено голяма – Канада, Израел, Китай, Индия, Австралия, Малайзия, Индонезия, Тайван, Хонг Конг, Белгия, Турция, Чехия, Унгария, Полша, Словения, Словакия.

Служителите на филиала осъществяваха ежедневен мониторинг на измервателните уреди, намиращи се в църквата и отразяваха показанията в дневник. Поддръжката на парковото пространство около църквата и неговото естетизиране в много добър вид във всеки от четирите сезона, извършвана от градинар, служител на филиала.

Поддръжката на наличното дворно осветление се осъществяваше в координация с електротехници от отдел ПХОТО на НИМ.

Във връзка със спазване наредбите за ПАБ и охрана на труда и като част от тях – поддържането в изправност на пожарогасителните средства във филиала, те бяха презаредени по заявка.

Парковите площи бяха обработени с препарати срещу комари, кърлежи, гризачи и вредители. Зазимени бяха дворните чешми.

Организирано бе активирането на ПОС терминалното устройство, използвано в касата на филиал „Боянска църква“, за чуждестранни кредитни и дебитни карти. През 2019 г. бе оптимизирана и работата в касовата зона на филиала и бе подобро обслужването (на български и вече и на английски език) на посетителите при продажбата на билети, сувенири и печатни издания като бе въведен нов модел на работа с двама продавачи в натоварените периоди от седмицата, месеца и годината, отговарящи съответно за продажба на билети и предлагане на сувенири и печатни издания.

През януари 2019 г. бе завършен проекта по инсталирането и монтирането на изцяло ново осветление и подвижни ограничителни прозрачни стени, защитаващи стенописите в средновековната (първата и втората) част на църквата.

През м. юли 2019 г. с доброволния труд, собствени средства и екип на г-н Иван Любенов Близнаков бе извършено безвъзмездно механично почистване на покрива на третата (възрожденска) част на Боянската църква и подмяна на счупени керемиди, съгласно сключения между НИМ и него договор за дарение.

През м. август 2019 г. по искане на Ръководството на НИМ, завеждащ филиала извади от Службата по геодезия, картография и кадастър на гр. София актуални скици и състояние на поземления имот и сградите на Боянска църква по кадастрална карта и регистри.

През м. август 2019 г. завеждащ филиала сигнализира зам. директора на НИМ, проф. Иван Христов и директора на НИМ, доц. Бони Петрунова за извършвани мащабни изкопни дейности с тежка механизация и работници от фирма „Актив Билдинг Инк“ ЕООД по поръчка на кмета на Район „Витоша“ на Столична община в парка под бившата музейна сграда на Боянската църква (понастоящем филиал на общинска детска градина), при които теренът бе разкопан в дълбочина и оригиналният ландшафт бе разрушен, заедно с културни пластове, в които се различаваха археологически артефакти. Съгласно Предписанията на ЮНЕСКО и указанията за опазване на световния културен паметник „Боянска църква“ на Комитета за култура (понастоящем Министерство на културата), както и съгласно редица нормативни актове на НИПК (понастоящем НИИКН), бившата музейна сграда на Боянска църква и прилежащия до нея парк се намират в “Зона с режим А“ на Охранителната / буферна зона на световния културен паметник „Боянска църква“, която се явява защитена територия за опазване на културно-историческото наследство, свързана с опазването на световната ценност. След подаден сигнал от страна на НИМ към Главна дирекция „Инспекторат за опазване на културното наследство“ към МК на място бе извършено разследване от техни инспектори, които на свой ред сигнализираха органите на МВР. Оказано бе пълно съдействие както на инспекторите от Главна дирекция „Инспекторат за опазване на културното наследство“, така и на Полицията. Вследствие на взетите мерки изкопната дейност бе спряна и обектът закрит. При започналото досъдебно производство завеждащ филиала бе поканен да даде свидетелски показания по случая в Дирекция на Полицията, както и да присъства на извършения от разследващ полицай повторен оглед.

През м. май в Боянската църква бе организирано официално посещение на генералния директор на ЮНЕСКО, г-жа Одри Азуле, която остана силно впечатлена от паметника и в

разговор със завеждащ филиала изказа готовността си да подкрепи дейностите по завършване на реставрирането, експонирането и отварянето за посетители на параклиса „Св. Пантелеймон“, намиращ се на втория етаж на храма.

Между м. февруари и м. октомври 2019 г. протече активната организация и подготовка на честванията по повод отбелязването на 760 години от обновяването на Боянската църква от севастократор Калоян и 40 години от включването на паметника в Списъка на световното културно наследство на ЮНЕСКО. Честванията бяха открити с официална церемония в НИМ. В рамките на честванията, между 30 октомври и 1 ноември 2019 г. в Пленарната зала на НИМ бе проведена международна научна конференция под надслов „Боянската църква между Изтока и Запада в културно-историческия контекст на XIII в.“. Над 20 учени-специалисти от България, Гърция, Турция, Сърбия, Франция и Русия взеха участие в този международен форум за нови проучвания, открития и идеи с приносни доклади върху проблеми, свързани с Боянската църква и културните взаимодействия между Изтока и Запада през XIII век в полето на средновековната история, изкуствознание, археология, епиграфика, филология, просопография, етнография и пр.

Като част от програмата на честванията, на 01.11.2019 г. във Възрожденската част на Боянската църква бе открита и изложба под надслов „Боянската църква: Знаци на паметта“.

В края на годината бе извършена инвентаризация на материалните активи, като бяха приети, отчетени и предадени в Счетоводния отдел на НИМ всички инвентаризационни описи на материалните активи на филиал „Боянска църква“.

Б. Земенски манастир

През отчетната година във филиала бяха извършени дейности основно по поддръжка на парковото пространство, прилежащите сгради и експозицията на манастира като: посрещане на посетители и гости; изнасяне на беседи, продаване на сувенири; сезонно почистване на сняг; засаждане на цветя; провеждане през м. май на традиционен събор – коливо; в двора на музея се проведе станал вече традиционен пенсионерски събор с учасници от Земен, Радомир, Перник и Кюстендил; поддържане косене и събиране на шума по тревните площи в двора на музея; почистване на улици от шума и подмяна на счупени керемиди на помощната сграда на музея; направа и откриване за посетители на изложба; направа на тоалетна, баня и кухня в помощната сграда на музея; рязане на стари дървета и направа на пейки от тях.

В. Параход “Радецки”

През зимният период на 2018/2019 г. като всяка предишна зима кораб „Радецки“ бе зазимен и извън експлоатация от м. ноември 2018 г. до м. март 2019 г. През този период кораб „Радецки“ беше отворен за посещение. Вследствие на извършен технически преглед от контролиращата агенция „Речен надзор-Лом“ бе издадена заверка от тях в корабното удостоверение, че изтича на 11.04.2019г. и след тази дата кораба няма правото да извършва плавания и следва да му бъде извършен задължителен доков преглед в завод. През лятото бяха отпуснати държавни средства за основен преглед и ремонт на кораб „Радецки“. Беше подготвена обществена поръчка, на която се яви само един кандидат – кораборемонтен завод от

гр. Браила, Румъния, който беше избран за изпълнител на дейността. Корабът бе провлечен с конвой и тръгна на 11.11.2019г. от пристанището в гр. Козлодуй. Към момента се извършва необходимият ремонт, за да може кораб „Радецки“ да бъде въведен в експлоатация.

Общият брой на посетителите на кораб „Радецки“ от 01.01.2019г. до 30.09.2019г. е 10 752 души. Общият приход за този период е 22 352 лева от билети и сувенири.

Г. Сектор „България и славянският свят“

1. Експозиционна дейност:

– Участие с експонати от фонда на филиал „България и славянският свят“ при обогатяването на постоянната експозиция на НИМ в частта посветена на Руско-турската освободителна война във връзка със заповед РД-17-39/25.03.19.

– Подбор, анотиране и участие с експонати от фонда на филиал „България и славянският свят“ в изложбата „140 години български военноморски сили“.

– Подбор, анотиране и участие с експонати от фонда на филиал „България и славянският свят“ при реализирането на изложбата „За освобождение и национално обединение“.

1. Събирателска дейност:

1. Новопостъпили материали от Огнян Гърков за мандата му като посланик в Братислава (2006-2010).

2. Фондова дейност:

– Научна обработка и популяризиране на Колекция „Национален музей „България и славянският свят“.

– Актуализиране и уточняване на описанието на сбирка „Снимки“ от Колекция „Национален музей „България и славянският свят“. Създадена е електронна база данни за 12 850 снимки от Основния фонд на филиала с обем от 382 страници.

– Селекция и обработка на новопостъпили материали за дейността на Огнян Гърков – бивш посланик на България в Прага и Братислава.

– Започна работа по създаването на електронна база данни на Основния фонд на Национален музей „България и славянският свят“.

– Профилактика на фондохранилищата на филиал „България и славянският свят“.

3. Научноизследователска и популяризаторска дейност:

Участие с доклади в научни форуми:

– Доклад на тема „Културата като елемент на националната политическа инфраструктура: примери от българо-хърватското сътрудничество (1941-1944)“ за участие в Международната научна конференция „Българо-хърватски научни, културни и духовни връзки“, посветена на 150-годишнината от основаването на БАН. София, 17–18 юни 2019 г.

– Доклад на тема „Март 1939: краят на Чехословакия, отзвукът в Европа и българската дипломация“ за участие в Международната научна конференция „Империи и имперско наследство на Балканите (от античността до наши дни)“, посветена на 70-годишнината на професор д.и.н. ЛЮДМИЛ СПАСОВ. Пловдив, 15–17 ноември 2019 г.

Публикации – 2 бр.:

Под печат – 3 бр.:

XV. Административно-стопанска дейност, ръководство и контрол на дейностите.

Основна цел: ефективно планиране, управление и контрол на всички дейности по опазване и социализация на културните ценности, материалните активи и работата с персонала

1. Ръководство и постоянен контрол по изпълнение на дейностите на музея чрез организация на текущи срещи с началниците на отделите и тематични срещи във връзка с изпълнението на конкретни задачи.

2. Започна работа по изготвянето на това структура на НИМ. Същата е обнародвана в Държавен вестник бр. 88 от дата 8.11.2019 г.

3. Разработени и утвърдени нови Правила за атестиране на служителите и работниците в НИМ.

2. Контрол на работата по различни проекти.

3. Текуща поддръжка и контрол на състоянието на сградния фонд, собствеността, материално-техническата база и системите за сигурност:

4. Проведени процедури по ЗОП през 2019 г:

– На 29.01.2019 г е обявена процедура – публично състезание с предмет „Ремонт на покрив и изграждане на мълниезащитна инсталация“ с прогнозна стойност 500 000 лева. без ДДС. Предмета на обществена поръчка предвижда да се извършат строително – монтажни работи за ремонт на хидроизолацията на отводняването на покрив и проектиране и изграждане на мълниезащитна инсталация на сградата на Националния исторически музей, находяща се в гр. София, ул. „Витошко лале” № 16.за сградата на НИМ. Процедурата е приключила с Решение № РД-24-30/16.05.2019 г на Възложителя. Решението е обжалвано в КЗК и ВАС. Процедурата е прекратена по указания на ВАС

– На 25.02.2019 г е обявена процедура – публична състезание с предмет „ Избор на изпълнител за почистване на сградата на Национален исторически музей и филиал Боянска църква, гр. София” с прогнозна стойност 150 000 лева без ДДС. Процедурата е приключила с Решение № РД-98-02/08.05.2019 г за избор на изпълнител. С избраният изпълнител е сключен договор, който в момента се изпълнява.

– На 22.05.2019 г е обявена процедура – публично състезание с предмет за "Ремонт и профилактика на отоплителната инсталация в сградата на Национален исторически музей-София" с прогнозна стойност 400 000 лева бед ДДС. Процедурата е приключила с Решение № РД-24-52/26.07.2019 г. за избор на изпълнител. С избраният изпълнител е сключен договор, който в вече се изпълнява.

– На 19.07.2019 г е обявена обществена поръчка с предмет „Преглед и ремонт на Паратход „Радецки“ с две обособени позиции:

• Обособена позиция 1: „Ремонтни дейности, които ще се извършват на сух док“, с прогнозна стойност 256 000 лева без ДДС

• Обособена позиция 2: „Ремонтни дейности, които ще се извършват на вода“, с прогнозна стойност 40 000 лева без ДДС

Процедурата е приключила с Решение на Възложителя № РД-24-65/02.10.2019 г. с което е избран изпълнител по Обособена позиция 1: „Ремонтни дейности, които ще се извършват

на сух док“, а по Обособена позиция 2: „Ремонтни дейности, които ще се извършват на вода“ е прекратена. С избраният изпълнител е сключен договор, който в момента се изпълнява.

XVI. Награди

– Награда на доц. д-р Бони Петрунова от в. Стандарт „Археолог на годината -2018“, връчена в гр. Пловдив.

– Награда на доц. д-р Бони Петрунова на МК „Златен грифон“ за постижения в археологическата наука през 2018 година – връчена на 6.06.2019 в гр. Бяла.

– Награда на доц. д-р Бони Петрунова „Златен орел 2019 “ за опазване на културно-историческото наследство, връчена на 05.06. в гр. Свищов.

– Награда на музея от в-к Стандарт – 17.12.2019 г.

XVII. Други

– Участие на Директора на НИМ в съвместната българо–македонска комисия

– Участие на Директора на НИМ в НС на НАИМ

– Участие на Директора на НИМ в програма за посещение на български музейни експерти в Р Полша, на водещи полски музеи и културни институции във Варшава и Краков– 23 -29 юни.

– Участие на Директора на НИМ в комисия за избор на директор на Бургаска художествена галерия „Петко Задгорски“ (02.09 – в Бургас)

– Участие на Директора на НИМ в комисия за избор на директор на Регионален музей Бургас (02.09 – в Бургас)

– Участие на Директора на НИМ в комисия за конкурс, избор на директор на регионален исторически музей Добрич (22.10 в гр. Добрич)

– Участие на Директора на НИМ като Председател на комисия за провеждане на конкурс за длъжността „Директор“ на Национална галерия – София (08.11 в София)

– Участие на Директора на НИМ с доклад на международна конференция „Европейския музей. Музеите на Чехия. 3.04.2019 г. София.

– Участие на Директора на НИМ в XV кръгла маса на Сдружение Черноморска Странджа на тема: „Археологически разкопки и проучвания в Странджа и Южното Черноморие“ (09.11 в Ахтопол)

20 декември 2019 г.

Изготвил:

(проф. д-р Иван Христов, зам. директор)

СПРАВКА НАТУРАЛНИ ПОКАЗАТЕЛИ 2019 Г
към 31.12.2019 год

	закупени билети	свободен вход	общ брой	лева
НИМ	50 030	44015	94 045	340102
Боянска църква	67 047	3603	70 650	491626
Земенски манастир	22 962	7534	30 496	51373
Църква с.Добърско	7 333	1054	8 387	22733
Кораба Радецки	8 596	2264	10 860	14544
общ брой	155 968	58470	214 438	920378

Обобщил справките: Даниела Виденова